

KAYA ÖZSEZGİN

başlangıcından bugüne

ÇAĞDAŞ TÜRK RESİM SANATI TARİHİ

TİGLAT YAYINLARI

CİLT 3

sonra gelişen Türkiye'nin yeni fikir oluşumu doğrultusunda çözümlenmeye çalıştıklarını görüyoruz.

Fantastik gerçekçi gruba gelince, bu grup için seçtiğimiz tanımın Batı kaynaklı oluşu, genç Türk resminin özgün niteliğine aykırı bir etiket sayılmamalı. Fantezi kavramı, derece derece çağdaş resmin düşünsel özünü belirlemekte olan bir kavramdır. Gerçekçi motiflerle örülü bir fantezi düzeni, çoğu zaman salt gerçekçi çözümlerden daha etkili, daha çağdaş bir biçimleme dünyası getirebilir. Bu olgunun sağlam, ilginç örneklerine özellikle son yıllarda fazlasıyla tanık olmaktadır. Batıda **Bosch**'un öncülüğünü yaptığı fantastik gerçekçi çizginin, simgeler ve allegorilerle karışık biçimini Abidin Dino'nun son dönem resimlerinde görüyoruz. 1940'lardan bu yana Avrupa'ya, özellikle de Paris'e giderek orada yerleşen Türk ressamlarının büyükçe bir bölümü; **Utku Varlık**, **Yüksel Arslan**¹¹², **Gürkan Coşkun (Komet)** belli ölçüler içinde fantezinin çağdaş kalıplarını denemektedirler. Avni Arbaş ve Adnan Varınca gibi biraz daha eski kuşağa mensup sanatçılar ise, kararlı bir ölçülülük içinde kalmayı daha uygun buluyorlar.

Bugün yaşları kırk civarında bulunan bir grup sanatçının fantastik düşünce biçimlerini görsel kalıplara yerleştirmede, zaman zaman bu fantezinin motifleri arasına yöresel figür çeşnileri katmakta ustalık düzeyine ulaştıkları da bir gerçektir. Bu sanatçı kuşağının öncüleri **Burhan Uygur**, **Ergin İnan**, **Alâattin Aksoy**, **Tülin Öztürk** ve **Mehmet Güleriyüz**'dür. Boynu bükük insanların iç dünyasından hüznü bir şiir atmosferi üreten Burhan Uygur'un tek başına soylu ve kalıcı bir kişilik oluşturması, genç Türk resmi açısından önemli bir aşamadır.

→ **Özer Kabaş**, **Nuri Abaç** da aynı yönelişin temsilcileri arasında sayılabilir. Birincisi toplumsal yer giye, ikincisi Anadolu mitosuna açık bir duyarlıktan hareket etmektedirler.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Paris'e giderek, öldüğü 1967 yılına kadar orada kesin etkilerden uzak özgün bir resim anlayışı geliştirmiş olan **Fikret Muallâ**'nın ise, çağdaş sanatımızda ayrıcalıklı bir yere sahip bulunduğunu bu arada belirtmek gerekir. Resmimizin Batı yakasını temsil eden sanatçılar arasında Fikret Muallâ, adını o yakanın bir yığın sanat spekülasyonuna, değerler karmaşasına ve güncel gelişmeler hızına karşın kabul ettirebilmişse,